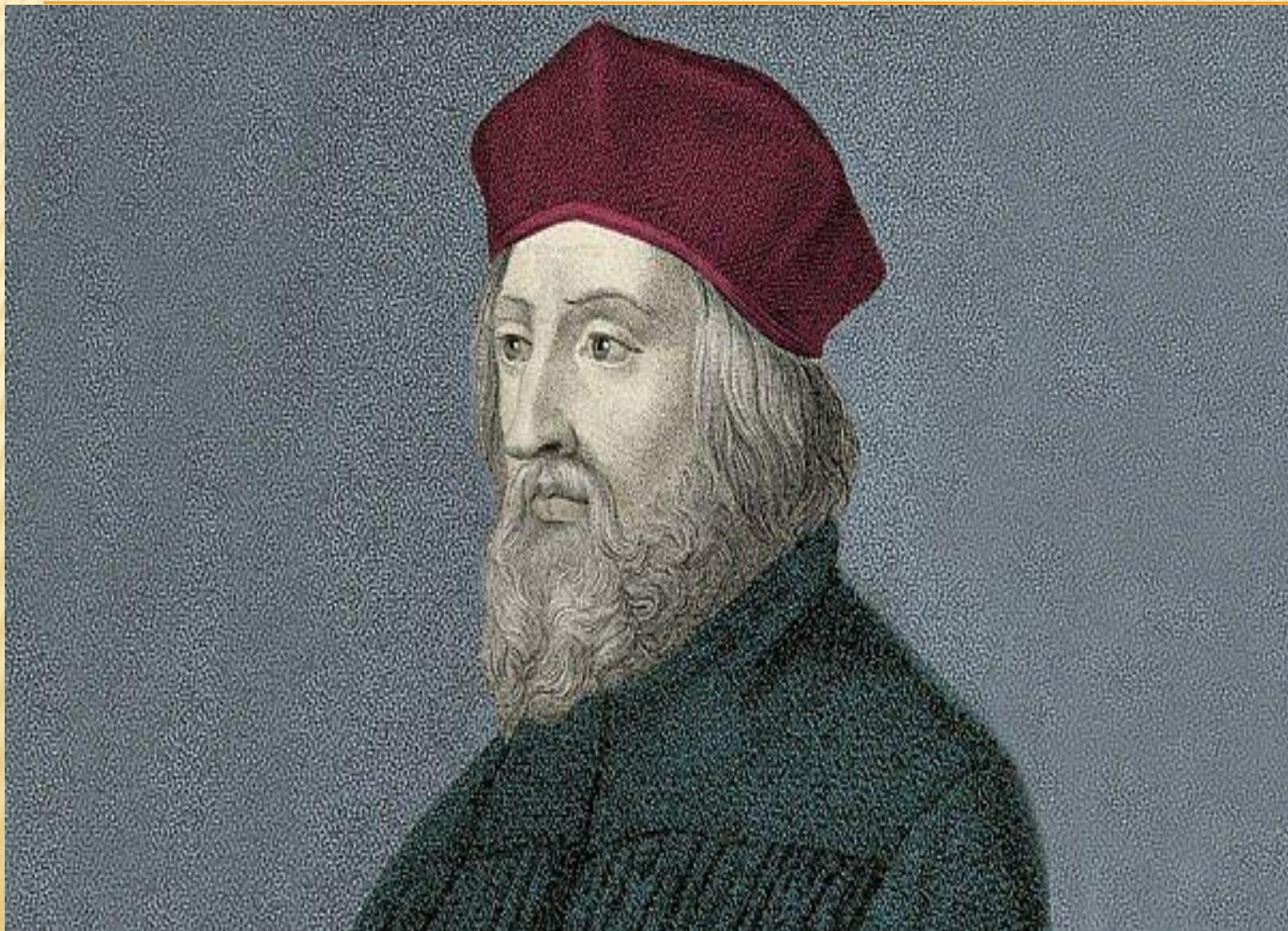

ПРЕЗЕНТАЦІЯ НА ТЕМУ: “ЯН ГУС”

Виконала:
учениця 7-Д класу
Григорчук Дар'я

ПОРТРЕТ ЯНА ГУСА

КОЛИ І ДЕ НАРОДИВСЯ

Ян Гус народився в 1369 або 1371 відповідно з відомостями різних джерел (точна дата не **ВІДОМА**), на півдні Чехії, в селі Гусинець, у селянській родині.

ОСВІТА

- ▣ Освіту здобув у Кардовому університеті у Празі. Завдяки таланту, пильності, наполегливості він зумів перебороти труднощі напівголодного існування і у 1393 році дістав ступінь бакалавра, а 1396 року — магістра. У 1400 році отримав сан священника й почав проповідувати у празькому костьолі святого Михайла, а з 1402 року - у Вифлиємській каплиці. Він був проповідником, причому настільки популярним, що послухати його приходило до трьох тисяч осіб. У своїх проповідях, які він вів на чеській мові, він не тільки говорив про місце релігії в повсякденному житті, що було новим само по собі. Він дозволяв собі критикувати церкву, хоча і не протиставляв себе їй.

СФЕРА

- У своїх проповідях Ян Гус критикував тодішні звичаї Католицької церкви, й закликав повернутися до джерел християнської віри. Основні засади, які викликали невдоволення з боку церковних ієрархів, були такі:
 - 1) Не можна стягувати платню за таїнства й продавати церковні посади. Священикові досить брати невелику платню з багатіїв, щоб задовольнити свої найпростіші життєві потреби.
 - 2) Не можна сліпо підкорятися церкві, але потрібно думати самим, відповідно до слів зі Святого Письма: «Якщо сліпий поведе сліпого, обидва впадуть у яму».
 - 3) Влада, що порушує Божі заповіді, не може бути визнана від Нього.
 - 4) Власність повинна належати справедливим. Несправедливий багатий є злодієм.
 - 5) Кожен християнин має шукати правду, навіть ризикуючи добробутом, спокоєм і життям

У Вифлеємській каплиці Ян Гус активно проповідує Вікліфове вчення, що спричиняє незадоволення празького архиєпископа Збінека Газенбурзького. Він оголосив Гусові проповіді у Вифлеємській каплиці єретичними та наказав спалити Вікліфові твори.

Проте Гус далі провадив свою діяльність, захищаючи Вікліфове вчення (твір *Defensio articulorum Wycleff*). У відповідь архиєпископ Збінек відлучив Гуса від церкви. Пізніше це відлучення потвердив Папа Іван XXIII.

Протистояння призвело до того, що архиєпископ був змушений у вересні 1411 року виїхати з Праги й незабаром помер.

Конфлікт Гуса з католицькою церквою посилювався після того, як він виступив проти оголошеного 1412 року від папи Івана XXIII хрестового походу проти короля Неаполя Владислава I Дураццо. У своїй буллі папа обіцяв відпустити гріхи кожному, хто візьме участь у поході. Затим, що Вікліфові послідовники вже довгий час виступали проти відпусту гріхів, 17 червня 1412 року Ян Гус розкритикував буллу про відпущення й назвав папу антихристом.

У відповідь Іван XXIII виголосив прокляття Гусові, наказав його спіймати та судити за церковними законами, а Вифлеємську каплицю зруйнувати. Гус і собі звернувся до Ісуса Христа, як до найвищого судді. Жодне з розпоряджень папи тоді не виконано. Гус не з'явився на папський суд, а Вифлеємську каплицю знесено тільки 1876 року через старезність. Заново її відбудовано у 50-х роках XX століття.

Після цього папа відлучив Гуса від церкви й заборонив йому брати участь у службах Божих. Також накладено інтердикта на будь-яке місто, що його прихистить. Через те Гус був змушений виїхати з Праги й поселитися неподалік від містечка Козі Градек. Там він написав свій головний твір *De ecclesia* («Про церкву»).

У 1413 році теологічний факультет Празького університету засудив Гуса, як єретика. Йому закидали помилки в науці про таїнства, святих, відпущення гріхів, а також підірвав авторитету церкви та непокірність папі та єпископам. Тоді ж таки канцлер Паризького університету Жан Жерсон надіслав празькому архієпископу Конрадові список Гусових ересей з трактату *De ecclesia*.

У квітні 1414 року Гус ненадовго повертається до Праги, після чого виїжджає до Краковця, де живе аж до від'їзду на Констанцький собор.

КОНСТАНЦЬКИЙ СОБОР

1 листопада 1414 року в німецькому місті Констанца зібрався собор, що мав покінчити з розламом у католицькій церкві (на той момент у Європі було троє пап — Григорій XII, Іван XXIII та Бенедикт XIII) та з єретичними вченнями. На собор викликано і Яна Гуса. Римський король Сигізмунд I Люксембург видав йому охоронну грамоту, яка, як пізніше з'ясувалося, не гарантувала йому недоторканність під час собору, а лише безпечний проїзд до Констанци. Гус вірив у те, що на соборі зможе вільно дискутувати про науку та віру й не усвідомлював, що насправді їде на церковний суд, де його буде звинувачено в єресі. Обвинувач Міхал де Каусіс (*Michal de Causis*) звинуватив Гуса у вісьмох єресьх проти церкви. 4 грудня 1414 року призначено слідчу комісію, а через два дні Гуса ув'язнено в домініканському монастирі, де він перебував до березня 1415 року. В Чехії арешт Гуса сприйнято як порушення королівської охоронної грамоти й це викликало обурення.

6 липня відбулося останнє засідання собору у справі Яна Гуса. Він знову хотів захищатися, проте його примусили замовкнути, бо метою засідання було вже не слухання, а винесення вироку. Гуса звинувачено в поширенні вчення Вікліфа, і у спробах опиратися засудженню його творів. Вирішено спалити Гусові книги, а самого Гуса оголошено закоренілим єретиком. І з тим, що він знову відмовився зректися своїх творів, собор вирішив, що з ним нічого вже не можна зробити й передав його світській владі.

СМЕРТЬ

- Міська рада Констанци в той самий день винесла ухвалу стратити Гуса через спалення. Місце страти призначено за міською брамою, на дорозі до Готтлібена. Дорогою до вогнища Гус співав пісню про Діву Марію *Christi virgo dilectissima* та переконував людей, що не вчив єресі. Уже прив'язаному до стовпа Гусові королівський посадовець востаннє запропонував зректися і зберегти життя. Гус відмовився зі словами: «Яких же помилок мені зректися, коли я ніяких не визнаю за собою. Закликаю Господа в свідки, що не вчив і не проповідував того, що посвідчили про мене кривосвідки. Головною метою моєї проповіді та всіх моїх творів було відвернути людей від гріха. І в цій істині, яку я проповідував згідно з Євангелієм Ісуса Христа і тлумаченням святих учителів, я сьогодні радісно хочу померти».
- Після цього вогнище запалено. Попіл, що лишився від вогнища, вкинуто в річку Рейн, щоб прихильники не змогли зробити з його могили місце поклоніння.

ДЖЕРЕЛА

- Шевченко Т. Г. Кобзар, — К., «Просвіта», 1993.
- Bartoš František Michálek. České dějiny II./6. Čechy v době Husově (1378—1415). — , Praha, «Jan Laichter» 1947
- Čechura Jaroslav České země v letech 1378—1437 : Lucemburkové na českém trůně II. — Praha, «Libri», 2000
- Čornej Petr. Velké dějiny zemí Koruny české V. 1402—1437. — Praha, «Paseka», 2000
- Kejř Jiří. Husův proces. — Praha, «Vyšehrad», 2000
- Molnár Amedeo. Na rozhraní věků : cesty reformace. — Praha, «Kalich», 2007
- Гус, Ян. Энциклопедический словарь Брокгауза и Ефрона: В 86 томах (82 т. и 4 доп.). — СПб., 1890—1907.(рос.)
- Милош Кратохвил. Ян Гус. — М.: Молодая гвардия, 1959.(рос.)

□